

Lengyel József

(1896—1975)

Ismét fájdalmas, pótolhatatlan veszteség: súlyos betegség után elhunyt Lengyel József Kossuth-díjas író, a magyar munkásmozgalom példás életű harcosa, az elveikhez, elveinkhez hű forradalmár. Életének embert próbáló stációi ismertek: a kommunista párt alapító tagja a forradalmaktól terhes Magyarországon, a Vörös Újság munkatársa, a Tanácsköztársaság bukása után bécsi és berlini baloldali fórumok szerkesztője. A fasizmus előretörése idején Moszkvába megy, ahol a Sarló és Kalapács szerkesztőségében dolgozik. Ugyanott megjelenik 1930-ban *Visegrádi utca* című könyve — hiteles krónika a magyar forradalmak időszakáról —, amelyet a hazai olvasó majd csak 1957-ben ismerhet meg. Mert Lengyel József életrajzába is bekerült a lakonikus rövidségű, ijesztő mondat: „1938-ban koholt vádak alapján le tartóztatták és internálótáborba vitték...” Kivételes szerencse, hogy nem az életrajz utolsó mondata ez, mint másoknál. Őt 1955-ben rehabilitálták, majd hazatért Magyarországra. Írói életműve ezután teljeseedik ki. 1961-ben jelenik meg a rendkívüli értékű *Igéző* (1963-ban ezt jutalmazza hazája Kossuth-díjjal), de a művek sorával bizonyíthatnánk, hogy Lengyel József rövid egy évtized alatt — az egyéni szenvedéseken fölülemelkedő objektív szemléletmódjával, gondolati igényességével, pátosz nélküli hitvallásával és realizmusával — a jelenkori magyar irodalom legkiemelkedőbb képviselői közé emelkedett.

„Stilisztikai elemmé a becsület válik” — írja Lengyel Józsefet búcsúztató soriban Illyés Gyula, majd így folytatja: „Nem stílusunkat kell fejlesztenünk, hanem magatartásunkat. Hisz teljesítményünket máris az méri, hogy mennyi bennük a megbízhatóság. Vagyis a hűség a földadathoz, amit ránk bízott és elvár tőlünk az a közösség és környezet, amely fölnevelt és eltart bennünket: a nép, a nemzet, az ország, a haza.”

Hűség, becsület, igazság — mindhárom hitte, élte. A művészetre is értette. Így: „... az igazság a mi erőnk és erősödésünk biztos záloga, melytől a szocializmus népei és állama — és művészete is — új magasságok felé megy.”

Hűségesek akarunk lenni emlékéhez? Figyeljünk az életművében elmondott igazságokra!

Szerkesztői asztal

Szaktanulók és fiatal szakmunkások vettek részt az első szegedi olvasótáborban, amelyet az SZMT Központi Könyvtára rendezett. Az olvasótábor munkáját lapunk több munkatársa segítette. Annus József, Kovács István, Olasz Sándor és Újhelyi János előadást tartott, illetve csoportfoglalkozást vezetett. Mocsár Gáborral és Tóth Bélával író-olvasó találkozón ismerkedhettek meg a fiatalok.

*

A gyulai Várszínházban bemutatott

Véres farsang c. drámájának előadását a szerző, Veress Dániel is megtekintette, majd Szegedre érkezett, ahol szerkesztőségünk vendége volt.

Ugyancsak vendégünk volt Farkas Árpád, romániai magyar költő.

*

Az I. magyar—szovjet ifjúsági barátságfesztivál két díszvendége, A. Ny. Pahmutova zeneszerző és férje, Ny. Ny. Dobronrarov költő szegedi tartózkodása idején szerkesztőségünkbe látogatott baráti beszélgetésre.